

PHÒNG TRỊ BỆNH PHÂN TRẮNG CHO TÔM

Bệnh phân trắng thường xảy ra ở tôm nuôi từ 40 ngày tuổi trở lên, nguyên nhân chủ yếu do vi khuẩn, kí sinh trùng và các loài tảo độc trong ao phát triển gây bệnh đường ruột làm chết tôm từ rải rác đến hàng loạt.

Thời gian và biểu hiện bệnh

Bệnh phân trắng thường mức độ xảy ra bệnh nhiều nhất ở giai đoạn 70 - 80 ngày tuổi trên tôm sú và 45 - 70 ngày trên tôm thẻ chân trắng. Tác nhân gây bệnh do kí sinh trùng Gregarine kí sinh trong ruột tôm cùng với vi khuẩn và độc tố của một số loài tảo lam, tảo giáp gây ra. Dấu hiệu đầu tiên của tôm khi mắc bệnh là ruột không có thức ăn mà trong đó là một chuỗi phân trắng. Gan tụy thay đổi theo màu trắng, xanh và teo bằng 1/3 thể tích gan so với bình thường, chai cứng, cơ thể tôm màu tối, đường phân nhỏ nhạt màu và ngắt quãng. Tôm giảm ăn, cơ thể bị ộp, có hiện tượng chết lác đác đến hàng loạt. Một số biểu hiện vào sáng sớm là tôm bị bệnh thường nổi đầu, bơi lội không theo hướng, dạt bờ. Quan sát trên mặt ao có từng đám rải phân màu trắng nổi lên dạt vào ven bờ cuối chiều gió.

Nguyên nhân gây bệnh: do chuân bị ao không tốt, đáy ao nhiều mùn bã hữu cơ, thức ăn thừa nhiều, nước ao nuôi bị ô nhiễm và không cung cấp đủ hàm lượng oxy cho ao nuôi. Mùn bã hữu cơ trong đáy ao (nhất là ao nuôi cũ, cải tạo chưa tốt) là môi trường rất thích hợp cho vi khuẩn phát triển, gây tác hại cho tôm với cơ hội nhiễm bệnh cao.

Phòng bệnh

Chuân bị ao, thả giống

Ao nên được cải tạo tốt, đúng quy trình (đầm nén bờ, sên vét bùn, rải vôi...); có thể trải bạt nền đáy và xunh quanh bờ nếu có thể.

Giữa ao nên thiết kế một khu vực trũng để quy tụ chất thải (chiếm 5% diện tích ao), lắp đặt các giàn quạt khí cung cấp đủ oxy cho tôm trong ao.

Nước cấp lấy từ ao lắng và được khử trùng bằng Chlorine 5 - 7 ppm và diệt tạp bằng Saponine (10 - 15 kg/1.000 m³), mực nước nên duy trì 1,2 - 1,4 m.

Thả giống có nguồn gốc rõ ràng, cỡ giống từ P12 trở lên và được kiểm dịch loại bỏ tôm ủ bệnh. Nên thả tôm mật độ vừa phải (tôm thẻ chân trắng 40 - 60 con/m² và tôm sú 15 - 20 con/m²), không nên thả nuôi mật độ quá dày.

Quản lý chăm sóc

Cho tôm ăn đúng chủng loại thức ăn đối với từng giai đoạn phát triển, cho ăn đúng các cỡ trong ngày và căn cứ vào sức ăn của tôm trong nhá vó để điều chỉnh liều lượng thức ăn, tránh dư thừa. Quản lý và khống chế tảo tốt, ổn định pH và độ kiềm trong nước ao bằng mật mía, chế phẩm sinh học định kỳ (7 - 10 ngày/lần), việc loại bỏ chất thải trong ao phải thực hiện thường xuyên bằng xiphông đáy định kỳ (2 - 3 ngày/lần).

Để tăng sức đề kháng cho tôm nuôi, cần bổ sung vào thức ăn Vitamin C và khoáng chất, thuốc bổ gan (liều lượng ghi trên bao bì) trong suốt quá trình nuôi. Đồng thời, tăng cường quạt khí để cung cấp đủ oxy cho ao nuôi giúp tôm khỏe và chuyển hóa được các loại khí độc trong ao.

Trộn men vi sinh vào thức ăn, đây là hình thức đưa vào hệ thống tiêu hóa của tôm các vi sinh vật có lợi và men tiêu hóa ngoại bào. Các vi khuẩn này sẽ ức chế và tiêu diệt vi khuẩn gây bệnh cho tôm, giúp tôm khỏe mạnh, tăng sức đề kháng và tăng trưởng nhanh.

Kiểm tra thường xuyên số lượng vi khuẩn trong nước và trong cơ thể tôm theo định kỳ bằng cách thu mẫu nước và tôm đi xét nghiệm ở các trạm kiểm dịch, xử lý ao nuôi theo kết quả phân tích và khuyến cáo của nhà chuyên môn.

Trị bệnh

Khi tôm bị bệnh, cần giảm 30 - 50% lượng thức ăn hoặc ngưng cho ăn hoàn toàn, tăng cường quạt khí hết công suất.

Dùng hóa chất (Chlorine, BKC, MIZUPHOR...) liều lượng theo hướng dẫn trên bao bì để khử trùng nước, sau đó bón chế phẩm sinh học để phục hồi hệ vi sinh trong ao.

Dùng thuốc kháng sinh Cotrim và Metionin điều trị 1 tuần. Ba ngày đầu dùng Cotrim + Metionin = 3 + 2 (viên/1 kg thức ăn), cho ăn 2 lần/ngày. Từ ngày thứ 4 trở đi giảm còn 2 Cotrim + 2 Metionin (viên/1 kg thức ăn) và có thể tăng dần lượng thức ăn khi tôm khỏe trở lại. Sau khi sử dụng hết kháng sinh, cần trộn men vi sinh vào thức ăn với liều lượng gấp 1,5 - 2 lần so với bình thường để phát triển hệ vi khuẩn có lợi trong ruột tôm, giúp tôm tiêu hóa tốt.

>> Đối với người nuôi tôm, đặc biệt nuôi tôm công nghiệp thì phải xác định đúng bệnh phân trắng, phát hiện sớm để kịp thời điều trị. Không nên hoảng sợ và thu hoạch sớm làm giảm năng suất tôm nuôi.